ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

2/16

ESY tieto

Reka perusti eläkekassan

Kevätseminaarissa puhuttiin työstä

Nuori journalisti kiinnostui eläkkeistä

Mari Kiviniemi, OECD: Nuoret naiset töihin

4

15

16

Sisällys

3 ***Pääkirjoitus***: Yritetään ymmärtää

4 Reka Oy perusti oman eläkekassan

15 ***Sijoituspäivä Savoyssa:*** Deflaatiopeikko väijyy

16 ***Hallituksen jäsenten koulutus:*** Eläkesäätiö on yhteispeliä

18 Lakimiehen palsta

19 Eläkesäätiöyhdistyksen hallitus 2016

Kevätseminaari 2016

Kevätseminaari Tallinnassa 25.–26.5.2016

6 Kevätseminaarissa puhuttiin taloudesta ja työstä

7 Miten käy työurien?

8 Mari Kiviniemi, OECD: Epävarmuus jatkuu

10 Paneelissa hymisteltiin

11 Eläkepommi ei jää suutariksi

12 Tavoitteena taivaallisen hyvä työpaikka

13 Kevätseminaarissa viihdyttiin myös vapaa-ajalla

6

11

13

KUVA: SUSANNA KUHTA

ESY tieto

ELÄKESÄÄTIÖ-YHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

2/2016
11.8.2016

JULKAISIJA
Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
Kalevankatu 13
00100 Helsinki
Puh. 09 687 7440
www.elakesaatioyhdistys.fi

PÄÄTOIMITTAJA
Timo Toropainen

TOIMITUS
Tmi Kirjainkauppa
Markku Pulkkinen
Puh. 040 966 3417
markku.k.pulkkinen@kolumbus.fi

TAITTO
Taittotoimisto Åsa Åhl
asa@taittotoimisto.fi

PAINO
Painotalo Plus Digital Oy
Painosmäärä 700

4041 0089
Painotuote

ISSN-L 0785-5931
ISSN 0785-5931 (Painettu)
ISSN 2242-3664 (Verkkolehti)

OSOITTEEN-MUUTOKSET
merja.aimanen@elakesaatioyhdistys.fi

Seuraava ESY-tieto ilmestyy tammikuussa 2017.

Yritetään ymmärtää

Kenen rahoja rahastoidut eläkevarat oikeastaan ovat? Kysymys vaikuttaa selkeältä ja yksinkertaiselta, mutta vastaus on kaikkea muuta. Jos tulkitsee työeläkkeen siirretyksi palkaksi, ovat eläkevarat palkansaajien varoja. Jos taas näkee, että rahat siirtyvät palkansaajille vasta silloin, kun palkansaajasta tulee eläkeläinen, ovat ne suurimman osan eläkemaksusta maksaneen työnantajan varoja.

Ymmärrän molempia tulkintoja – ja tiedän, että jotkut pitävät rahoja työeläkeyhtiöiden rahoina. Sitä tulkintaa en osta.

Tältä yksinkertaiselta pohjalta lienee kuitenkin syntynyt suomalainen malli, jossa sekä työnantajat että työntekijät ovat edustettuina niin työeläkeyhtiöiden kuin eläkesäätiöiden ja eläkekassojenkin hallinnossa.

Työeläkeyhtiöissä palkansaajien vaikutusvalta eläkevarojensa käyttöön on singottu kauemmas työntekijöistä ja yrityksistä, palkansaajakeskusjärjestöille. Vastuuta kantavat siis SAK, STTK ja Akava. Eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa työntekijöiden puolesta eläkevarojen perään katsovat kyseisen yrityksen leivissä palvelevat omat ihmiset.

Harmillista kyllä, mutta palkansaajakeskusjärjestöjen tasolla ei näytetä ymmärtävän riittävän hyvin, miten palkitsevaa ja vastuullista omien eläkesäätiöiden ja -kassojen hallintoelimissä työskentelevien palkansaajien työ on.

Työnantajapuolella eläkepoliittinen vetovastuu on keskitetty Elinkeinoelämän Keskusliitolle. Yhä käynnissä olevassa eläkesäätiö- ja eläkekassalain uudistamisprosessissa EK on yllättänyt monet pidättäytymällä kannanotoista, kun on käyty tiukimpia kädenvääntöjä uusien säätiöiden tai kassojen perustamisedellytysten helpottamisesta työeläkeyhtiöistä siirtyviä vakavaraisuuspääomia kasvattamalla.

EK:n asennoituminen on kunnioitettavaa. On tyylikästä, että EK ei lähde erotuomariksi asetelmassa, jossa osa jäsenyrityksistä hoitaa eläkevakuuttamisen työeläkeyhtiöissä ja osalla on oma säätiö tai kassa.

Entä kolmikannan kolmannen kannan eli valtiovallan rooli? Toivottavasti se olisi erityisesti uuden lain säätämisessä oikeinkin tiukka, koska eläkejärjestelmällä on vahva kosketus liki kaikkiin suomalaisen yhteiskunnan lohkoihin ja pääomamarkkinoiden kautta laajemminkin.

Pääomamarkkinoilla eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat merkittäviä ja juuri sopivan kokoisia ja tärkeitä toimijoita. Siksi lakihanke ei voi olla pelkästään STM:n projekti. Asiassa on kuultava myös VM:n ja TEM:n näkemyksiä.

Kilpailu- ja kuluttajavirastollakin olisi näkökohtia siihen, mitä on pidettävä tasapuolisena kaikkien toimijoiden kannalta.

Ovatpa siis eläkevarat kenen tahansa varoja, olennaisinta on huolehtia niiden vastuullisesta hoitamisesta.

Timo Toropainen
toimitusjohtaja

Pääkirjoitus

Teksti ja kuvat MARKKU PULKKINEN

REKA OY **perusti oman eläkekassan**

Uusi eläkekassa näki päivänvalon, kun Rekan eläkekassa aloitti toimintansa kuluvan vuoden alussa.

Uusi kassa rakennettiin kahdeksassa kuukaudessa.

Reka Oy selvitytti kaksi vuotta sitten, kannattaako työeläkevakuutus hoitaa edelleen työeläkeyhtiössä vai onko järkevämpää perustaa eläkekassa. Luvut kertoivat oman eläkekassan olevan tehokkain ja edullisin tapa hoitaa työntekijöiden työeläkevakuutus.

Selvityksen tehnyt **Petri Kuusisto** ESKO Advisors Oy:stä ryhtyi kassan perustamistöihin, kun Rekan hallitus teki huhtikuussa 2015 päätöksen eläkekassan perustamisesta. Monen vaiheen jälkeen Finanssivalvonta hyväksyi kassan perustamisen.

”Valvontaviranomaisen toiminnassa näkyi selvästi, että uusia eläkekassoja ei ole perustettu pitkään aikaan. Sääntöjen tarkistaminen ja lakien tulkinta veivät heiltä melko paljon aikaa. Prosessi oli varsin muoto-orientoitunut”, Kuusisto kuvailee.

”Kun säännöt saatiin hyväksytettyä ja työeläkeyhtiöstä palautettavan eläkevastuun määrä selvitettyä, rullasivat asiat nopeasti eteenpäin.”

Rekan työeläkevakuutukset olivat aikaisemmin Varmassa. Työeläkeyhtiö yritti luonnollisesti suostutella asiakkaansa pysymään yhtiössä, mutta kun yrityksen päätös oli selvä, laskivat Varman matemaatikot uudelle eläkekassalle siirtyvän pääoman määrän.

”Vakuutusmatemaatikoiden ja eläkekäsittelijöiden työaika on varsin kallista, sillä työeläkeyhtiön lasku kannansiirrosta oli suolainen”, Kuusisto kertoo.

Paremmat tuotot

Rekan päätökseen vaikuttivat keskeisesti odotukset pääoman paremmasta tuotosta ja eläkevakuutusasioiden kustannustehokkaammasta hoitamisesta. Henkilöstöllä ei ollut mitään oman eläkekassan perustamista vastaan.

”Järjestämällä työeläkeasioiden hoidon tehokkaasti työnantaja voi säästää eläkemaksuissa jopa 10–20 prosenttia. Vastaavaa rahallista säästöä on hankala löytää mistään muista ostopalveluista. Oma eläkekassa, jonka asioiden hoito on ulkoistettu

Reka Kaapeli Oy:n pääkonttori ja yksi kaapelitehtaista sijaitsevat Hyvinkäällä.

Reka Oy

- Valmistaa, myy ja kehittää sähkökaapeleita ja teollisuuden teknisiä kumiosia.
- Yritys on perustettu jo 1898 ja se toimi aluksi kenkäteollisuudessa.
- Kaapelituotanto alkoi 1961 ja kengänvalmistus loppui 1997.
- Kaapelitehtaat sijaitsevat Hyvinkäällä, Keuruulla ja Riihimäellä ja kumitehdas Aurassa.
- Noin 300 työntekijää.
- Omistajana Renton suku.
- Toimitusjohtajana Ralf Sohlström.

Petri Kuusisto iloitsee, että uusien eläkekassojen perustaminen on jälleen myös taloudellisesti järkevää.

yhteistyökumppaneille, on helppo tapa hoitaa lakisääteiset eläkevelvoitteet", Kuusisto herättelee.

Tällä hetkellä työnantajan eläkevakuutusmaksu Rekan eläkekassassa on 0,4 prosenttiyksikköä lakisääteistä eläkemaksua matalampi.

Reka Kaapeli Oy:ssä, Reka Kumi Oy:ssä ja ne omistavassa Reka Oy -emoyhtiössä työskenteli kassan perustamisen aikaan noin 320 työntekijää. Eläkkeensaajia oli kolmisensataa. Rekan eläkekassan kumppanina vakuutus- ja laskentapalveluissa toimii Porasto Oy.

Rekan eläkekassan hallitukseen kuuluu kaksi työnantajan ja kaksi työntekijöiden edustajaa. Puheenjohtajana toimii työnantajan edustaja.

Työnantajan oikeusturva uutta eläkekassaa perustettaessa on Kuusiston mielestä heikko.

"Tietoja siirtyvän pääoman määrästä ja eläkekannan rakenteesta on erittäin hankala saada. Työeläkeyhtiöstä kerrottavat luvut voivat heitellä runsaasti kertojasta riippuen. Palkansaajien oikeusturvaan verrattuna työnantajien tilanne onkin heikko", Kuusisto sanoo.

Joustavat sijoitukset

Rekan eläkekassan varallisuus on tällä hetkellä 33 miljoonaa euroa. Pääomia työeläkeyhtiöstä siirtyi noin kolminkertainen määrä vuotuiseen palkkasummaan nähden.

"Pääoman liikuttelu tässä mittakaavassa on helppoa. Vastuuvelan rakenne on myös suotuisa", Kuusisto valottaa.

"Sijoitussuunnitelmamme on alalle aika tyypillinen. Sijoitusnäkemys on tällä hetkellä luonnollisesti varovainen ja siksi kassassa on melko paljon rahaa. Kiinteistökantaakin meillä on jonkin verran."

Työeläkealalla pärjäämiseen riittää Kuusiston mukaan se, että tekee vähemmän virheitä kuin muut. Kaikki tekevät kuitenkin virheitäkin. Tärkeintä on olla uskollinen valitsemalleen sijoitusstrategialle.

"Nopeus ja ketteryys ovat hyviä puoliamme. Esimerkiksi tammikuussa nostimme osakeallokaation yhdessä päivässä nollasta 30 prosenttiin. Muutaman viikon päästä purimme osakeomistukset", Kuusisto havainnollistaa.

Rekan eläkekassan sijoitusten hoitamisesta vastaavat kassan hallituksen päätösten mukaisesti Petri Kuusisto ja ESKO Advisors'in toinen osakas, **Heikki Nakari**.

"Säännöstö on kehittynyt siihen suuntaan, **että pienikin voi toimia."**

Läheinen palvelu

Siirtymävaiheessa tammikuun eläkkeet maksettiin vielä Varmasta. Helmikuun eläkkeet pystyttiin maksamaan jo Porastosta.

Poraston tarjoama eläkepalvelu on Kuusiston mielestä työntekijöille läheisempää kuin ison työeläkeyhtiön palvelu.

Työeläkeyhtiönkin palveluksessa työskennellyt Kuusisto kertoo kaksi vuotta sitten havahtuneensa siihen, että eläkekassan perustaminen on jälleen taloudellisesti mahdollista ja muutenkin järkevää.

"Säännöstö on kehittynyt siihen suuntaan, että pienikin voi toimia. Eläkekassat ja -säätiöt ovat usein keskinäistä työeläkeyhtiötä tuottavampia ja tehokkaampia", Kuusisto tietää.

Kevätseminaarin tekstit ja kuvat MARKKU PULKKINEN

KEVÄTSEMINAARISSA keskusteltiin taloudesta ja työstä

Eläkesäätiöyhdistyksen perinteinen kevätseminaari kutsui eläkesäätiö- ja -kassaväen Tallinnaan 25.–26.5.2016. Kutsua noudatettiin hyvin, sillä paikalla oli 190 osanottajaa.

Seminaaripäivien ohjelmassa pureuduttiin Suomen talouden tilaan, työelämän muutoksiin sekä työeläke- ja eläkekassalainsäädännön uudistuksiin. Osanottajat jakoivat yhteisen huolen kansantalouden nykynäkymistä. Työeläkejärjestelmänkin kannalta olisi toivottavaa, että bruttokansatuote saataisiin vakaaseen kasvuun mahdollisimman pian.

Seminaarin pääpuhuja, apulaispääsihteeri **Mari Kiviniemi** OECD:stä, kertoi maailman ja Euroopan talousnäkymistä sekä OECD:n Suomelle tämän vuoden tammikuussa luovuttaman maaraportin sisällöstä. OECD:kin toivoo Suomen saavan parannettua työllisyysastettaan nopeassa tahdissa.

Teemajohtaja **Timo Lindholm** Sitrasta herätteli seminaarilaisia työelämän muuttumiseen. Väistämättömiä muutoksia vastaan ei kannata harata, vaan etsiä uudet polut uudenlaisessa työelämässä pärjäämiseen.

Ensimmäisen päivän päättäneessä paneelikeskustelussa nuoremman polven poliitikot pohtivat työelämää ja eläkejärjestelmän roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Keskustelijat; Keskustanuorten puheenjohtaja **Hilkka Kemppi**, SDP:n kansanedustaja **Joona Räsänen** ja Perussuomalaisten kansanedustaja **Ville Tavio**; olivat yksimielisiä nykyisen työeläkejärjestelmän toimivuudesta ja sen tasa-arvoisuudesta.

Eläkekassoja ja -säätiöitä koskevista lakimuutoksista puhuivat toisena seminaaripäivänä johtajat **Hannu Ijäs** ja **Heli Backman** sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Kirkkoneuvos **Leena Rantanen** kertoi, kuinka seurakuntien työntekijöiden työhyvinvointia on saatu kohennettua ja sairauspoissaoloja vähennettyä esimiestyötä ja työoloja parantamalla.

Taloustoimittaja **Teemu Muhonen** piti yleisön hereillä seminaarin loppuun asti kuvailemalla, miltä työeläkekenttä ja sen toimijat asiaan perehtyneen toimittajan silmin näyttävät.

Seminaarin jälkeen verkostoituminen jatkui vapaammissa merkeissä Tallinnan lentosatamassa ja merimuseossa.

Seuraavilla sivuilla on vedetty yhteen seminaarin keskeinen anti.

Miten käy työurien?

Pitkille työurille käy kehnosti, sillä työ ja työn tekemisen muodot muuttuvat nopeasti.

Timo Lindholm herätteli seminaariyleisöä työelämän muutoksiin. Talouden "suo" on muuttunut, joten Jussikin tarvitsee uuden, digitaalisen kuokan.

Kokenut ekonomisti ja nykyinen Sitran teemajohtaja **Timo Lindholm** vastasi esitelmäotsikkonsa kysymykseen heti puheensa aluksi.

"Kannattaa varautua isoon ja nopeaan muutokseen, sillä pitkiä työuria ei entiseen tapaan enää ole. Meillä, osaavalla taloudella, on tässä tilanteessa silti paljon voitettavaa. Pitää vain löytää Jussille uusi työväline kuokan sijaan", Lindholm rohkaisee.

Työurien muuttumista kuvaa hyvin se, että jatkuvan osa-aikatyön ja yksinyrittäjien määrä on lisääntynyt huomattavasti vuodesta 2007 lähtien ja kokoaikatyön osuus on pienentynyt. Huomion arvoista on myös, että osa-aikatyötä tekevät ovat keskimäärin yhtä tyytyväisiä elämäänsä kuin kokoaikatyötä tekevät.

Hiki ei auta

Bruttokansantuotteen nousu oli Suomessa tasaista ja varmaa vuoteen 2008 saakka. Pitkää nousukautta selittää Lindholmin mukaan tuottavuuden kasvu.

"Tuotantopanoksilla pitää nykyään saada laadukkaampi tulos, jotta bruttokansantuote kasvaisi. Kasvu onkin nyt paljon kovemman työn takana kuin automaattisesti kasvua synnyttäneen idänkaupan aikana", Lindholm näkee.

"Nuppilukua ja työtuntejakin tarvitaan, mutta niillä ei ole niin suurta merkitystä kuin tehokkuudella. Tuottavuuden kasvu ei tarkoita hikisempää työtahtia. Tuottavuuden nousu on sitä, että työ sujuu ja motivoi osaamisen, hyvän johtamisen ja hyvien työvälineiden ansiosta", Lindholm selventää.

Keskipalkan ostovoima palveluissa on Lindholmin laskelmien mukaan pudonnut vuosikymmenten mittaan.

"Keskimääräisellä nettokuukausipalkalla sai 40 vuotta sitten 160 miesten tukanleikkuuta. Nyt saa enää 64. Nettopalkalla saa nykyään kuitenkin maksettua 67 prosenttia enemmän Toyota Corollaa kuin neljä vuosikymmentä sitten. Työ on verotuksesta johtuen kallista, elektroniikka ei", Lindholm havainnollistaa.

Riittääkö raha?

Työllisten määrä koko väestöstä laskee 42,6 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä, vaikka työllisyysaste nousisikin 75 prosentin tuntumaan. Vuonna 1989 työllisiä oli 47,7 prosenttia. Tämä aiheuttaa isoja haasteita sosiaaliturvan rahoittamiselle. Jos työelämän muutoksessa ei pysytä mukana, raha ei riitä nykyisen kaltaisiin sosiaalietuuksiin, jotka ovat pitkälti palkkasummapohjaisia.

"Tuottavuuden kasvu ei tarkoita hikisempää työtahtia."

"Keskiluokka ratkaisee Suomen tulevaisuuden. Laajaan keskiluokkaan kuuluu 1,7 miljoonaa työikäistä. Jos iso osa heistä siirtyy matalapalkkatyön suuntaan, olemme vaikeuksissa. Toivottu siirtymä olisikin korkean lisäarvon työn suuntaan", Lindholm sanoo.

Laajaan keskiluokkaan Lindholm lukee 25 000–80 000 euroa vuodessa tienaavat.

"Kaikille ei voi työelämässä aurinko paistaa, mutta mitään ei ole hävitty. Asennemuutosta kuitenkin tarvitaan, jotta työelämä sujuisi jatkossa hyvin", Lindholm tiivistää.

Mari Kiviniemi toivoo Suomen noudattavan OECD:n suosituksia. Työelämän ja siihen liittyvän sosiaaliturvan rakenteelliset uudistukset ovat välttämättömiä.

Mari Kiviniemi, OECD: EPÄVARMUUS JATKUU

OECD toivoo Euroopan valtioiden hellittävän menokuriaan ja investoivan liike-elämää ja kansalaisia palvelevaan infrastruktuuriin. Suomen pitäisi puolestaan karsia sosiaalietuuksiaan.

OECD:n apulaispääsihteerinä toimiva ex-pääministeri **Mari Kiviniemi** on huolissaan maailman talouden hitaasta kehittymisestä. OECD arvioi maailman talouden kasvavan tänä vuonna vain kolmella prosentilla. Euroalueen kasvu arvioidaan 1,6 prosentiksi. Ensi vuonna kasvutahdin arvioidaan olevan koko maailmassa 3,3 ja euroalueella 1,7 prosenttia.

”Selvästi vahvempaa talouskasvua ei ole näköpiirissä. Maailmankaupan ja palkkojen kehitys on heikkoa, mikä pitää myös inflaation matalana”, Kiviniemi tiivistää.

Maailman mittakaavassa epävarmuutta – myös osakemarkkinoilla – aiheuttavat erityisesti kehittyvien maiden ja niissä sijaitsevien yritysten nopea velkaantuminen. Kiinan tilannetta pidetään huolestuttavimpana.

OECD toivoo valtioiden tukevan talouspolitiikalla kasvua ja tekevän taloutta ja tuottavuutta tukevia rakenteellisia uudistuksia.

”Toivoisimme, että erityisesti Saksa lähtisi tekemään pitkän tähtäimen investointeja infrastruktuuriinsa, kuten rautateihin, maanteihin ja siltoihin.”

Jos kaikkia OECD:n eri maille antamia suosituksia noudatettaisiin, lisäisivät ne maailman 20 suurimman maan bruttokansantuotetta 1,5 prosentilla jo ensi vuonna.

Suomi alisuoriutuu

Suurimman osan esityksestään Kiviniemi käsitteli OECD:n Suomelle kuluvan vuoden tammikuussa antamia suosituksia.

Suomi on Kiviniemen mukaan tällä hetkellä selvä alisuoriutuja. Putoaminen talouden kiitettävästä arvosanasta huonoon on tapahtunut kuudessa vuodessa. Palkkojen kehitys on ollut

Mitä apulaispääsihteeri tekee?

Suomen entinen pääministeri **Mari Kiviniemi** (47) on toiminut OECD:n apulaispääsihteerinä Pariisissa kaksi vuotta. Eläkesäätiöyhdistyksen toimitusjohtaja **Timo Toropainen** kysyi, mitä OECD:n (Organisation for Economic Co-operation and Development) apulaispääsihteerin työnkuvaan kuuluu.

”Vastuulleni kuuluvat kauppa- ja maatalousosastot, tilastointi, hallinnon kehittäminen ja aluekehitys. Työpäiviin mahtuu myös paljon yleistä talouspolitiikkaa sekä pääsihteerin tuurausta. Työnkuvani on hyvin monipuolinen ja pystyn hyödyntämään erittäin hyvin omaa kokemustani, osaamistani ja myös talouspuolen koulutustani”, Kiviniemi iloitsee.

OECD:n johtoon kuuluvat pääsihteeri ja neljä apulaispääsihteeriä. Pääsihteeri on tällä hetkellä Meksikosta ja apulaispääsihteerit Japanista, Saksasta, Suomesta ja Yhdysvalloista.

Euroopan maiden pääsihteeripaikat jakautuvat ainakin periaatteessa siten, että toinen

liian nopeaa työn tuottavuuteen nähden. Palkat ja tuottavuus erkaantuivat toisistaan vuonna 2009 ja siitä lähtien ero on pysynyt suurena.

”Huono tuottavuus ilmenee palveluissa, ei niinkään teollisuudessa”, Kiviniemi selventää.

”Maailman ja euroalueen mittavaan vetoapuun ei kannata luottaa, sillä sitä ei tule. Suomen on laitettava talous kuntoon omin voimin. Rakenteelliset uudistukset ovat välttämättömiä ja niidenkin vaikutukset näkyvät viiveellä”, Kiviniemi painottaa.

Sääntelyä purettava

”Suomessa on monilla aloilla enemmän sääntelyä kuin useimmissa muissa maissa. Sääntely hidastaa kehitystä ja heikentää tehokkuutta. Sääntelyä pitäisi poistaa erityisesti vähittäiskaupan, liikenteen ja rakentamisen aloilta”, Kiviniemi linjaa.

Tuotekehityksessä Suomi kulkee vastavirtaan: muut maat lisäävät tuotekehityspanoksia, Suomi vähentää. T&K-setelit voisivat Kiviniemen mukaan olla hyvä keino edistää aloittavien yritysten ja yliopistojen välistä yhteistyötä.

Kiviniemi on hieman huolissaan työntekijöiden perustaidoista, kuten laskutaidosta. Ammatillisen koulutuksen pitäisikin antaa nykyistä paremmat valmiudet selviytyä työelämässä.

Myös verokiila on Suomessa, kuten muissakin Pohjoismaissa, korkea. Työn verotusta pitäisi selvästi keventää ja kiinteän omaisuuden veroja ja välillisiä veroja kiristää.

OECD ehdottaa Suomelle vain yhtä arvonlisäverokantaa. Monen arvonlisäveroportaan käyttäminen tuo mukanaan turhaa byrokratiaa.

Nuoret naiset töihin

Suomen työllisyysaste on muihin Pohjoismaihin verrattuna alhainen. Syyksi tähän Kiviniemi nimeää ikääntyneiden miesten pitkäaikaistyöttömyyden lisäksi nuorten naisten pitkät poissaolot työelämästä.

”Kotihoidon tuki pitää äidit liian pitkään pois työelämästä. Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan sekä kotihoidon tuen kokonaiskestoa olisikin lyhennettävä. Tämä kannustaisi naisia osallistumaan aktiivisemmin työmarkkinoille”, Kiviniemi ehdottaa.

”Huono tuottavuus ilmenee palveluissa, **ei niinkään teollisuudessa.”**

Työttömyysturvan tasoa apulaispääsihteeri pitää Suomessa sopivana.

”Työttömyysturvajakso sen sijaan kestää liian pitkään ja passivoi ihmisiä. Työttömien aktivointitoimiin pitäisi panostaa enemmän. Suomen hallituksen linjaukset työttömyysturvan muutoksista ja sen joustavuuden lisäämisestä ovat askel oikeaan suuntaan”, Kiviniemi kiittelee.

Työllisyys heikompi kuin muissa Pohjoismaissa

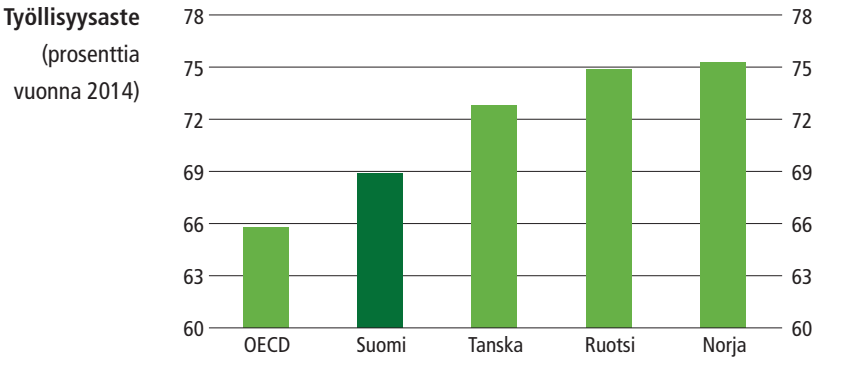

Lähde: OECD Labour Force Statistics -tietokanta.

niistä on varattu isolle maalle ja toinen pienelle. Kiviniemi on OECD:n ensimmäinen suomalainen apulaispääsihteeri.

Pääsihteerit luonnollisesti matkustavat paljon. Kevätseminaarista Mari Kiviniemi suuntasi Pekingiin, jossa pidettiin iso maailmankauppaan liittyvä tapahtuma. Kiviniemi lentää lähes joka viikko jonnekin päin maailmaa.

Entiselle pääministerille ovet aukeavat melko helposti. Poliittista kokemusta arvostetaan kaikissa maissa.

”Uskottavuus on selvästi parempi, kun on kokemusta poliittisesta päätöksenteosta. Joissain maissa on merkitystä, että käyntikortissa lukee entinen pääministeri”, Kiviniemi kuvaa.

Paneelissa hymisteltiin

Kevätseminaarin paneelissa nuoret poliitikot olivat yhtä mieltä työelämän muutostarpeista. Uskoa eläkejärjestelmän kestävyyteen oli, kunhan työelämän rakenteita muutetaan.

Timo Toropainen kaivoi esille nuorten panelistien mielipiteitä työstä ja työeläkejärjestelmästä. Keskustelijoina olivat Hilkka Kemppi (Kesk.), Joona Räsänen (SDP) ja Ville Tavio (PS).

Paneeliin kutsutut Keskustanuorten puheenjohtaja **Hilkka Kemppi**, SDP:n kansanedustaja **Joona Räsänen** ja Perussuomalaisten kansanedustaja **Ville Tavio** uskovat, että maan talous saadaan kuntoon ja annetusta eläkelupauksesta selvitään.

”Tämä edellyttää kuitenkin vastuunkantoa kaikilta sukupolvilta ja nykyistä enemmän rohkeutta tehdä muutoksia. Päätösten pitää olla yhteisiä”, Kemppi painottaa.

Tavionkin mielestä Suomella on aseet ratkaista molemmat asiat, kunhan kansa pysyy yhtenäisenä. Räsänen puolestaan haluaisi nostaa Suomen työllisyysasteen tavoitteitakin korkeammaksi. Se onnistuu, kun otamme apukäsiä töihin myös ulkomailta.

Ei seksikästä

”Eläkkeet eivät ole aivan mediaseksikkäin keskustelun aihe nuorten joukossa. Se on hyväkin, sillä se kertoo yleisestä luottamuksesta eläkejärjestelmään”, Räsänen päättelee.

Eläkekattoa kukaan nuorista ei kaivannut. Se tekisi eläkejärjestelmästä nykyistäkin monimutkaisemman ja edellyttäisi katon määräämistä myös eläkevakuutusmaksuille.

Taitettu indeksi oli kaikille tuttu käsite vaalikentiltä. Kannatusta taitetusta indeksistä luopumiselle ei nuorilta löytynyt, sillä se lisäisi sukupolvien välistä eriarvoisuutta. Kaikki keskustelijat pitävät ensi vuonna voimaan tulevaa uutta eläkejärjestelmää melko tasapuolisena kaikille ikäryhmille.

Eläkepommin laukeamista nuoret vaikuttajat pelkäävät vain siinä tapauksessa, jos työelämän rakenteisiin ei saada selkeitä muutoksia.

Eläkekassat ja -säätiöt olivat ennen seminaaria kaikille keskustelijoille yhtä vieraita. Ymmärtämys kassa- ja säätiökentän toimintaan lisääntyikin ensimmäisen seminaaripäivän aikana.

Etuuksia voi leikata

Työelämän rakenteellisista uudistuksista sanavalmiit panelistit kannattivat kotihoidon tuen leikkaamista. Etenkin Kemppi haluaa edistää naisten työmarkkina-asemaa kaikin mahdollisin keinoin.

Kemppi ja Tavio ovat valmiita lyhentämään myös nykyisen työttömyyspäivärahakauden kestoa. Hallitus kertoi jo esittävänsä työttömyysturvan lyhentämistä viidenneksellä. Tavio olisi halunnut lyhentää työttömyysturvaa tätäkin enemmän.

”Työttömyysturvaa voidaan lyhentää, mutta se ei ole tässä tilanteessa järkevää, sillä se vähentää kulutuskysyntää”, Räsänen näkee.

Yhteiskunnan ylläpitämän infrastruktuurin mahdollisen yksityistämisen keskustelijat eivät nähneet vaikuttavan maan talouteen suuntaan eikä toiseen.

Selkein ero keskustelijoiden välillä syntyi suhtautumisessa Euroopan unioniin.

”Meillä on vielä mahdollisuus ottaa etäisyyttä EU:n liittovaltioon ja hoitaa asiat kuntoon itse”, Tavio pamauttaa.

Kemppi ja Räsänen pudistelevat ajatukselle päätään.

Teemu Muhonen julkaisee syksyllä toimittaja Jari Hanskan kanssa taatusti keskustelua herättävän kirjan työeläkejärjestelmän taustoista.

”ELÄKEPOMMI ei jää suutariksi”

Nuori toimittaja kiinnostui työeläkkeistä. Analyyttisen journalistin näkemys eroaa huomattavasti ”virallisesta” kannasta.

Toimittaja **Teemu Muhonen** (26) piti osanottajat valppaina kevätseminaarin loppuun asti. Hän on tehnyt monta havaintoa työeläkejärjestelmän omituisuuksista. Muhonen kiinnostui työeläkkeistä toimittajaopintojensa ohessa Tampereen yliopistossa, sillä sektorin valtava yhteiskunnallinen merkitys kiehtoi.

Muhonen kritisoi esityksessään erityisesti ensi vuonna voimaan tulevan työeläkeuudistuksen perusteluja.

”Uudistusta ei tehty sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden takaamiseksi, vaan valtiontalouden tukemiseksi tulevia eläke-etuuksia heikentämällä. Suomalainen työeläkejärjestelmä olisi kestänyt hyvin ilman eläkeuudistustakin”, Muhonen lataa.

Hän on pettynyt siihen, että uudistusta yritettiin pukea myös työelämän hyvinvoinnin edistäjäksi, vaikka valtiovarainministeriö saneli eläkeuudistuksen tavoitteet täysin taloudellisin perustein.

”Eläketurvakeskuksen ennusteen mukaan tänä vuonna työelämään siirtyvistä vain neljännes on töissä vuotta ennen omaa, noin 68 vuoden eläkeikäänsä. Miten eläkeuudistus siis auttaa ihmisiä jaksamaan työssä eläkeikään saakka?” Muhonen kysyy.

Hän ei sulata myöskään väitettä, että työuraeläkkeellä helpotetaan fyysisesti raskaita töitä tekevien eläkkeelle siirtymistä.

”Työuraeläkkeelle siirtyminen ei kannata muille kuin työnantajille. Työuraeläke alentaa vanhuuseläkkeen tasoa rajusti. Eläkkeen nimi pitäisikin olla työnantajan sankarieläke”, Muhonen veistelee.

Uusi keskiluokka syntyi

Muhosen mukaan Suomeen on syntynyt vuoden 2007 jälkeen hyvin toimeentulevien eläkeläisten keskiluokka. Eläkemenot kasvoivat seitsemän vuoden aikana puolella, kun eläkeläisten lukumäärä lisääntyi vain kymmenellä prosentilla.

”Vuonna 1970 syntyneiden kuvitteellisista eläkkeistä on puolestaan leikattu vuosien 2005 ja 2017 eläkeuudistuksilla kolmannes”, Muhonen laskee.

”Tehdyillä linjauksilla ollaan väistämättä menossa siihen, että sukupolvien väliset erot ja vastakkainasettelut kärjistyvät. Kuinka kauan sukupolvisopimus tai eläkekiertokirje kestää, jos sitä saa muokata vain toiseen suuntaan? Miksi yksi ikäryhmä halutaan jättää kaikkien leikkausten ulkopuolelle?”

Pyhä eläkelupaus

Tutkiva eläkejournalisti arvioi, että suurille ikäluokille annettiin 50 vuotta sitten pyhä eläkelupaus: jos rakennatte hyvinvointiyhteiskunnan, seuraava sukupolvi kustantaa ansaitsemanne tulotason.

”Tähän eläkelupaukseen kukaan ei rohkene kajota. Kyse ei ole ahneudesta tai pyramidihuijauksesta, vaan tietoinen järjestely. 1960-luvun alun jälkeen syntyneet joutuvat joustamaan, vanhemmat eivät.”

Todellinen eläkepommi ei Muhosen mukaan ole eläkejärjestelmän romahtaminen, vaan talouskasvun pysähtyminen kasvavien julkisten menojen seurauksena.

”Eläkeläiset ovat nykyään parempituloisia kuin alle 35-vuotiaat nuoret. Suomi täyttyy 2 000 euroa kuukaudessa saavista eläkeläisistä ja saman verran tienaavista lähihoitajista”, Muhonen kärjistää.

”Suomalainen työeläkejärjestelmä **olisi kestänyt hyvin ilman eläkeuudistustakin.”**

TAVOITTEENA
taivaallisen hyvä työpaikka

Kirkon eläkkeiden rahoittaminen on työnantajille taloudellisesti raskasta. Kirkon piirissä onkin käynnistetty työhyvinvointiohjelma, jonka tavoitteena on pienentää eläkekuluja.

Kirkon työntekijöiden taivaallisen hyvät elämäntavat johtavat myös pitkiin eläkemaksujaksoihin, Leena Rantanen kertoo.

Kirkon eläkerahastoa (KER) johtava kirkkoneuvos **Leena Rantanen** näkee, että eläkerahaston kannattaa rahoittaa työntekijöiden ennalta ehkäisevää kuntoutusta ja muitakin työhyvinvointitoimia. Se pienentää pitkällä tähtäimellä työnantajien eläkemaksurasitusta.

”Eläkemaksumme ovat nyt korkeat. Työnantajan osuus on 24 prosenttia palkkasummasta. Kirkon eläkeläiset elävät pitkään. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäädään onneksi melko harvoin. Työhyvinvointiohjelman avulla tavoittelemme Euroopan parhaita, taivaallisen hyviä työpaikkoja”, Rantanen kertoo.

Vuonna 2015 kirkon piiristä siirryttiin työkyvyttömyyseläkkeelle keskimäärin 57,8-vuotiaina. Kaikki eläkemuodot huomioiden kirkon työntekijöiden eläkkeellesiirtymisikä oli 61,9 vuotta. Vanhuuseläkekulu kasvoi viime vuonna seitsemällä prosentilla.

Kirkon vakituisen henkilöstön keski-ikä on tällä hetkellä 50 vuotta. Naisten osuus henkilöstöstä on 71 prosenttia.

Työterveyshuolto töihin

Rantanen on hieman pettynyt työterveyshuollon passiiviseen toimintatapaan. Uudella ohjelmalla työterveyshuoltoonkin laitetaan vauhtia.

”Maksamme työterveyshuollolle nimenomaan ennalta ehkäisevistä toimista. Työterveyshuollon tulee tunnistaa työkykyriskissä oleva työntekijä. Erityisesti esimiehet toivovat, että työterveyshuolto olisi heihin yhteydessä, kun työntekijän työkyky ja työssä jatkaminen ovat vaarantuneet”, Rantanen selventää.

Yksityiset palveluntuottajat saivat kyselytutkimuksessa hieman paremmat arvosanat kuin julkisen puolen työterveyshuollot.

Oma varhaiskuntoutuslaitos

Kirkko tarjoaa henkilöstölleen ennalta ehkäiseviä kuntoutusjaksoja omassa varhaiskuntoutuslaitoksessaan, Haapaniemen Hiippakuntakartanossa Kuortaneella. Kuntoutuskurssit muistuttavat Kelan entisiä Aslak-kuntoutuksia, mutta ne suunnitellaan kirkon omien tarpeiden mukaan.

Varhaiskuntoutuksen tavoitteena on edistää pitkäaikaista työ- ja toimintakykyä, lisätä liikunnallista aktiviteettia, parantaa stressinhallintaa, vahvistaa sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä oppia ymmärtämään paremmin ravitsemuksen, unen ja palautumisen merkitys. Kirkon kuntoutuskursseilla on mukana myös hengellisen työn ulottuvuus. KER osarahoittaa näitäkin kursseja.

Kirkko on ottanut käyttöön myös Kirkon työelämä 2020 -kehittämisohjelman ja KirTEKO-työhyvinvointipalkinnon. KirTEKO-palkinto myönnetään ensimmäisen kerran ensi vuonna työyhteisölle, joka on onnistunut työelämän laadun kehittämisessä.

”Seurakuntien työilmapiiri ja myös esimiestyö ovat parantuneet huomattavasti tavoitteellisen työhyvinvointityön ansiosta”, Rantanen iloitsee.

Kirkon eläkerahasto, **KER**

- Huolehtii kirkon työntekijöiden työeläkkeiden rahoituksesta ja sijoitustoiminnasta.
- 19 000 vakuutettua ja 30 500 eläkkeensaajaa.
- KER on lailla perustettu ”monopolilaitos”.
- Käytännön eläkepalvelun hoitaa Keva.
- Kirkon eläkelaki korvautuu vuoden 2017 alussa julkisten alojen eläkelailla (JuEL).
- Sijoitusvarallisuus 1,31 mrd. e.
- Eläkevastuut 4,42 mrd. e.
- Osakesijoitukset 42 %, korkosijoitukset 39 % ja muut 19 %.
- Sijoitusten tuotto 6,2 % vuonna 2015 ja 8,1 % vuosina 1991–2015.

Työeläke on iloinen asia

– Kevätseminaarissa viihdyttiin myös vapaa-ajalla

Oleellinen osa kevätseminaaria ovat syventävät keskustelut päivän aiheista sekä kuulumisten vaihto tutuiksi tulleiden kollegojen kanssa. Siihenkin oli järjestetty sopivasti aikaa. Tallinnan seminaarin päätteeksi kokoonnuttiin vapaamuotoiseen iltapäivään Viron merimuseoon.

▲ **Verson Katriina Kemppi-Haikaran, Poraston Minna Naaralaisen sekä Verson ja Viabekin Pekka Huovilan päivä on pulkassa, joten voi ottaa jo vähän rennommin.**

◀ **Kalervo Koistinen (vas.) ja Harri Andersson Porastosta sekä Sari Österman (toinen vas.) ja Tiina Immonen Valion Eläkekassasta vaihtoivat kuulumisia kahvittelun ohessa.**

Apteekkien Eläkekassan edustava joukko sulatteli ensimmäisen seminaaripäivän antia. Susanna Kuhta (vas.), Virpi Kannas, Minna Riihikanto, Anniina Hämäläinen, Kirsti Heikkinen ja Seija Ekström ovat kevätseminaarikonkareita. Heidän seuraansa liittyi Tarja Kantele Eläkekassa Versosta (oikealla). ▶

Kevätseminaari 2016

Ensimmäisen päivän kruunasi neljän ruokalajin päivällinen Ravintola Merineitsissä. Yleisradion eläkesäätiön pöydässä ilmeet olivat perinteiseen tapaan keväisen aurinkoiset. Yleisradion pöydässä viihtyivät muun muassa Timo Säynätkari, Miia Lahti, Jukka Piitulainen (oik. takana), Jukka Kuusinen ja Senja Koskinen.

Lisää valokuvia on nähtävissä ESY:n www-sivujen **jäsenosiossa***: www.elakesaatioyhdistys.fi/jasensivut.*

Kiitos kumppaneillemme!
Yhteistyökumppanimme; EVLI, eQ, OP, Mandatum Life, SEB ja Taaleri; mahdollistivat kevätseminaarin viihdyttävän vapaa-ajan ohjelman. Lämmin kiitos Teille panoksestanne seminaarin onnistumiselle!

Seminaari päättyi Tallinnan merimuseoon ja lounaaseen lentosatamassa. (Kuvat: Susanna Kuhta)

Teksti ja kuva MARKKU PULKKINEN

Deflaatiopeikko väijyy

Sijoituspäivään kokoonnuttiin vapun jälkeen tutuissa tunnelmissa: talouden suuntaa on edelleen hankala ennustaa.

Toukokuun alun sijoituspäivä keräsi Savoyn saliin 25 osanottajaa.

Päivän aluksi johtaja **Mikko Kuusela** sosiaali- ja terveysministeriöstä kertasi työeläkejärjestelmän vakavaraisuusuudistuksen vaikutukset vakavaraisuuden laskentaan. Hän kertoi myös eläkelaitosten riski- ja vakavaraisuussäännöstön (ORSA) eläkekassoille ja -säätiöille tuomista uusista vaatimuksista. Uusi vakavaraisuussäännöstö ja ORSA-raportointi tulevat voimaan vuoden 2017 alussa, joten työeläkelaitosten valmistautumisen niihin pitäisi olla jo loppusuoralla.

Kiinalainen juttu

Yleiskatsauksen maailmantalouteen ja osakemarkkinoihin loi Danske Bankin pääekonomisti **Pasi Kuoppamäki**. Hän uskoo, että länsimailla on yhä mahdollisuus kasvuun. Kulutus on kasvanut kotitalouksissa, mutta teollisia investointeja kaivattaisiin erityisesti Euroopassa, vaikka euroalueen talous pitikin pintansa alkuvuonna yllättävän hyvin.

Yhdysvaltain hyvä työllisyystilanne siivittää edelleen kulutusta ja rakentamista. Suurin kysymysmerkki on Kiina, jonka näkymät ovat epävarmat. Intian kasvua Kuoppamäki pitää todennäköisempänä kuin Kiinan.

”Kesäkuussa syntynyt kilpailukykysopimus oli historiallinen, sisäinen devalvaatio, joka auttaa palauttamaan maamme kilpailukykyä. Työllisyyden nousua yksityisellä sektorilla alkuvuonna voi pitää yhtenä parhaista uutisista kotimaan taloudessa”, Kuoppamäki kommentoi.

Suomen talouskasvuksi Danske Bank ennusti kesäkuun alussa tälle vuodelle 1,2 prosenttia ja ensi vuodelle 1,3 prosenttia. Ison-Britannian ero EU:sta kuitenkin mutkisti tulevaisuuden ennustamista.

Suomalaisten pankkien mahdollisuudet rahoittaa yrityksiä ovat Kuoppamäen mukaan heikentyneet vakavaraisuusvaatimusten ja lisääntyneen pankkisääntelyn myötä.

Osakesijoitusjohtaja **Hans-Kristian Sjöholm** Evli Pankista kiinnitti nykyisen tilanteen 150 vuotta jatkuneeseen kehitystrendiin.

Jos sama trendi jatkuu, vetää deflaation uhka osakkeiden arvostukset lähiaikoina vielä kerran alas. Kahden tai kolmen vuoden päästä markkinoille pitäisi muodostua jälleen jopa 20 vuotta kestävä nousuvaihe.

Päivän päätteeksi johtaja **Jouni Salmenkivi** FIMistä kertoi haasteellisista korkomarkkinoista. Hänen mukaansa USAn suhdannesykli on edennyt pitkälle ja deflaatiopeikko väijyy vahvasti euroalueen yllä.

”USAn valtion 10 vuoden joukkolainojen korot ovat laskeneet 1980-luvun alusta asti. Laskutrendi on yllättänyt pituudellaan kaikki. Saksan ja Yhdysvaltojen joukkolainojen korkoero on nyt suuri. Saksan valtionlainoja ostetaan silti raivokkaasti, koska pelimerkit halutaan pitää pois osakepöydältä”, Salmenkivi havainnollistaa.

Kehittyvien maiden korkomarkkinoiden tunnelma on Salmenkiven mukaan parantunut raaka-aineiden hintojen noustessa. Salmenkivi kehottaa pitämään aina jonkin verran varoja kehittyvien maiden koroissa.

”Matalan koron ympäristössä tarvitaan erittäin hyvin hajautettua salkkua”, hän tiivistää.

Toimitusjohtaja Pasi Strömberg valotti käytännön esimerkein Eläkekassa Verson sijoitustoimintaa.

Huhtikuisessa hallitusten jäsenten koulutuksessa oli mukana yli 20 aktiivista osanottajaa.

Teksti ja kuvat MARKKU PULKKINEN

Eläkesäätiö on yhteispeliä

Eläkesäätiöiden ja -kassojen hallitusten jäsenten koulutuspäivillä pureuduttiin laajasti työ- ja lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen hallinnossa tarvittaviin perusteisiin sekä tuleviin lakimuutoksiin. Koulutus tarjosi myös ajantasaisen eläketietopaketin kaikille eläkeasioiden parissa työskenteleville.

Kahden päivän aikana käytiin läpi kaikki oleellisimmat asiat, jotka hallituksen jäsenen on hyvä tietää asioista päättäessään. Koulutuspäivien aluksi yhteyspäällikkö **Markku Aalto** ESY:stä selvensi eläkekassojen ja -säätiöiden roolia työeläkekentässä.

”Yrityksen oma eläkesäätiö tai -kassa on hyvin hoidettuna edullisin tapa hoitaa eläke- ja lisäeläketurvaa”, Aalto painottaa.

Myös henkilöstöllä on päätösvaltaa oman eläkesäätiön ja -kassan toiminnassa, sillä hallituksessa istuu aina myös työntekijöiden edustajia. Tiedonkulku henkilöstöllekin on sujuvampaa, kun työeläkkeet hoidetaan ”omassa talossa”.

Lakimies **Ismo Heinström** valotti osallistujille hallitusten jäsenten velvollisuuksia. Hallituksen jäsenillä on suuri vastuu oman eläkelaitoksen toiminnasta ja taloudesta. Eläkelaitosta on hoidettava ammattitaitoisesti ottaen huomioon vakuutettujen ja eläkkeensaajien edut. Vastuuta ei pysty väistämään puutteelliseen ammattitaitoon tai tietämykseen vedoten.

Salaperäinen vakuutuslääkäri

Koulutuksen osanottajat tapasivat myös oikean vakuutuslääkärin. Porasto Oy:n asiantuntijalääkäri **Mikko Nykänen** kertoi, kuinka vakuutuslääkärit käsittelevät työkyvyttömyyseläke- tai kuntoutushakemuksia. Nykäsen esityksen myötä epäluulot vakuutuslääkäreiden työtä kohtaan karisivat.

”Vakuutuslääkäri on puolueeton ja objektiivinen asiantuntija. Hakemukset ratkaistaan selkeiden ja vakiintuneiden periaatteiden mukaan ja jäljellä oleva työkyky arvioidaan lääketieteellisin perustein. Vakuutuslääkäri suhteuttaa yksittäistapauksen kokonaisuuteen sekä yleiseen ratkaisu- ja oikeuskäytäntöön. Kaikki hakijat ovat siten tasa-arvoisessa asemassa”, Nykänen korostaa.

Eläkehallintopäällikkö **Elisa Rauhamaa** OP-Eläkekassasta täydensi vielä, mitä mahdollisuuksia työeläkejärjestelmä tarjoaa ammatilliseen kuntoutukseen tai uudelleenkoulutukseen, jos työkyky ei riitä enää nykyiseen työhön.

Outo sijoitusslangi

Eläkekassa Verson toimitusjohtaja **Pasi Strömberg** avasi johtamansa eläkekassan sijoitusstrategiaa. Samalla tuli tutuksi sijoitusalan termistö.

”Eläkekassa Verson tärkein tehtävä on tuottaa lisäarvoa asiakkailleen halvempien vakuutusmaksujen muodossa”, Strömberg tiivistää metsätoimialalla toimivan kassan tavoitteen.

”Jotta tavoite saavutetaan, pitää eläkekassan olla riittävän vakavarainen. Vakavaraisuutta kannattaa pyr-

Oman eläkesäätiön edut

1. Kustannustehokkuus. Hoitokustannukset ovat alhaisemmat kuin eläkeyhtiöissä. Ei ylimääräisiä välikäsiä.
2. Sijoitustoiminnan monipuolisuus. Sijoitustuottoja on mahdollista tavoitella hyödyntäen sijoitusalan eri vaihtoehtoja ja parasta osaamista.
3. Vaikutusvalta omiin asioihin. Päätösvalta pysyy itsellä. Enemmän läpinäkyvyyttä.
4. Henkilöstön sitouttaminen. Lisää henkilöstön ja johdon vuoropuhelua.

kiä kasvattamaan, sillä se lisää mahdollisuuksia riskin ottamiseen ja sitä kautta parempiin sijoitustuottoihin."

Strömberg painottaa, että työeläkelaitoksen sijoitustuottoa on arvioitava aina suhteessa muihin työeläkelaitoksiin, koska kaikkien sijoituksia säännellään samojen periaatteiden mukaisesti.

"Vakavaraisuuden kasvattaminen vie pitkän ajan. Jos eläkekassanne vakavaraisuus on keskimääräistä korkeampi, pitäkää siitä kiinni, sillä teillä on käsissänne rahantekokone", Strömberg tähdentää.

Eläkekassan sijoituksille kannattaa tehdä myös stressitestejä. Ne antavat hallitukselle tietoa, onko salkku tasapainossa ja kuinka se kestää erilaisissa tilanteissa.

Toimitusjohtaja Strömberg odottaa hallituksen jäseniltä kysymyksiä ja keskustelua. Se luo pohjan eri näkökulmien huomioimiselle päätöksenteossa. Kun keskustelua käydään riittävästi, rakentaa se luottamusta puolin ja toisin. Hallituksen kannattaa kiinnittää huomiota myös sijoitustoiminnan tarkoituksenmukaiseen resurssointiin.

Kaikki koulutuspäivien esitykset löytyvät seminaarikirjasta osoitteesta www.elakesaatioyhdistys.fi --> Jäsensivut -->Menneet tapahtumat.

Muilta oppii

Maataloustuottajain Eläkesäätiön tuore hallituksen jäsen **Päivi Fallström** oli ensimmäistä kertaa hallitusten jäsenten koulutuksessa ja oli erittäin tyytyväinen kokonaisuuteen.

"Vakuutuslääkärin esitys oli parasta antia. Yleisesti puhutaan, että vakuutuslääkäri hylkää kaikki hakemukset, mutta kuulimme, että hyväksymisiin ja hylkäämisiin ovat selkeät, vakiintuneet perusteet ja käytännön järkeäkin käytetään", Fallström kiittelee.

Hän pitää työeläkejärjestelmää melko vaikeana asiana tavalliselle ihmiselle. Siksi oli hyvä, että eläkejärjestelmän tärkeimmät asiat tulivat seminaarissa kootusti esille.

"Eläkejärjestelmä on yhteiskunnassa valtavan iso asia. Näyttää siltä, että eläkeasiat on hoidettu Suomessa hyvin. Uskoni järjestelmään vahvistui."

Luottamushenkilön näkökulmasta Fallström pitää sijoitusmaailman asioita kaikkein vaikeimpina. Tätäkin aihetta osattiin seminaarissa valaista maalaisjärkisesti.

MTK-Pirkanmaan kenttäpäällikkönä työskentelevä Fallström kertoo osallistuvansa vastaaviin koulutuksiin mielellään jatkossakin.

Yleisradion Eläkesäätiön hallituksen varajäsen **Jukka Kuusinen** oli myös saapunut koulutukseen Tampereen suunnalta. Kuusinen osallistui viimeksi kolmisen vuotta sitten hallitusten jäsenten koulutukseen. Hän työskentelee Tampereen Mediapoliksessa toimituksen assistenttina ja on toiminut eläkesäätiön hallituksen varajäsenenä jo kymmenen vuotta.

Jukka Kuusinen ja Päivi Fallström suosittelevat hallitusten jäsenten koulutuspäiviä kaikille eläkesäätiöiden ja -kassojen luottamushenkilöille. Kahden päivän paketti on hyvä ja kattava. Vaikeatkin asiat osataan kertoa ymmärrettävästi.

"Tulin nyt lähinnä kuuntelemaan, mitä muutoksia ensi vuoden lakiuudistus tuo eläkejärjestelmään. Vakuutusmatemaatikon esitys oli mielenkiintoisin, mutta kaikki esiintyjät olivat oivallisia ja osasivat asiansa hyvin", Kuusinen sanoo.

Kuusista kiinnostivat myös eläkekassaesimerkit.

"On aina hyödyllistä kuulla, kuinka muissa eläkekassoissa ja -säätiöissä palvelua ja sijoitusasioita hoidetaan."

ISMO HEINSTRÖM

Finanssivalvonnan maksua uudistetaan

Valtiovarainministeriö asetti tammikuussa työryhmän arvioimaan finanssimarkkinoiden valvontaa ja Finanssivalvonnan toiminnan rahoittamista koskevan lainsäädännön muutostarpeita. Työryhmän toimikausi päättyy syyskuun lopussa. Tarve valvontamaksujen muuttamiselle johtuu tarpeesta turvata ja varmistaa Finanssivalvonnan rahoituspohja rahoitussektorilla tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Valtiovarainministeriö järjesti asiasta kuulemistilaisuuden toukokuussa. Kuulemistilaisuudessa esitettiin toiveita Finanssivalvonnan julkisen rahoituksen lisäämisestä viidestä prosentista esimerkiksi kymmeneen prosenttiin, jota työryhmä ei kuitenkaan ole esittänyt.

Valvontamaksujen rakennetta pohtinut työryhmä on selvittänyt, että Finanssivalvonnan työmäärästä kolmannes kohdistuu vakuutussektorille ja kaksi kolmasosaa rahoitussektorille. Tämän mukaisesti esitetään myös tulevien kustannusten jakoa. Uudistus tulisi nostamaan vakuutussektorin valvontamaksuja jopa 50 prosentilla.

Työryhmä kertoi perusteeksi, että vakuutussektorin maksut ovat alentuneet nykyisen lain aikana 16 prosentilla ja reaalisesti 26–27 prosentilla, koska veloituksen perusteena olevat taseet rahoitussektorilla ovat kasvaneet ja taseiden kasvun vuoksi Finanssivalvonta on käyttänyt yhä suurempaa alennusprosenttia, joka oli 38 prosenttia vuonna 2015.

Tällä hetkellä eläkesäätiöt, eläkekassat, vakuutusyhtiöt ja työeläkevakuutusyhtiöt maksavat kaikki yhtäläisesti valvontamaksuja taseidensa perusteella. Taseisiin sisältyvät myös vakavaraisuuspääomat. Voimassa oleva maksuperuste on 0,00284 prosenttia taseen loppusummasta.

Valvontamaksuperusteiden uudistamisessa voitaisiin ehkä nykyistä paremmin ottaa huomioon myös erot valvottavien vakavaraisuuspääomien määrissä. Nykyiset perusteet lähtevät siitä, että mitä enemmän vakavaraisuutta valvottavalla on vastuisiin nähden, sitä enemmän valvottava joutuu maksamaan valvontamaksuja.

Markkinoiden väärinkäyttöasetus (MAR)

Euroopan unionin neuvoston ja parlamentin asetus markkinoiden väärinkäytöstä 596/2014 on Suomessa suoraan sovellettavaa EU-lainsäädäntöä. Asetus sääntelee markkinoiden väärinkäyttöä eli sisäpiirikauppoja, sisäpiiritiedon laitonta ilmaisemista, markkinoiden manipulointia ja sisäpiiritiedon julkaisemista. Asetus tuli voimaan 3.7.2016.

Suomalaisen kieliversion perusteella markkinoiden väärinkäyttöasetus voi koskea kaikkia eläkevakuuttajia sen uuden vaikutusvaltayhteisöön liittyvän lähipiirimääritelmän vuoksi, mikä ei edellytä yhteisön omistusta eikä määräysvaltaa yhteisössä. Asian pikainen varmistuminen olisi toivottavaa.

Listayhtiön sisäpiiriläisen ja muun liikkeeseen laskijan sisäpiiriin kuuluvan henkilön on ilmoitettava sisäpiiriläisyydestään sellaiselle yhteisölle (työeläkeyhtiö, eläkesäätiö tai eläkekassa), jonka hallituksessa tai hallintoneuvostossa tai muussa ylemmässä johdossa (toimitusjohtajana) sisäpiiriläinen toimii.

Hallitusammattilainen on esimerkiksi kaikkien edustamiensa listayhteisöjen hallitusten sisäpiiriä. Istuessaan työeläkeyhtiön, eläkesäätiön tai eläkekassan hallituksessa, tästä yhteisöstä tulee sisäpiiriläisen lähipiiriä.

Sisäpiiriläisellä on itsellään velvollisuus ilmoittaa listayhtiölle ja Finanssivalvonnalle lähipiirinsä liiketoimista, niin että listayhteisö voi tehdä pörssitiedotteen asiasta kolmen päivän kuluessa liiketoimesta. Listayhtiön on itsensä tehtävä pörssi-ilmoitus sisäpiiriläisen lähipiirin rahoitusmarkkinavälineillä (MiFID II) tekemistä liiketoimista.

Listayhtiöiden neuvottelukunnan MAR-työryhmä on laatinut ohjeita ja kaavakkeita tiedotteista ja ilmoituksista.

Asetuksen soveltamisalaan eivät kuulu liiketoimet niin sanotuilla korituotteilla eli rahastoilla, jossa listayhtiön rahoitusmarkkinavälineen osuus on alle 20 prosenttia, eikä sisäpiiriläinen tiedä tai voi tietää sitä, että osuus on noussut 20 prosenttiin tai sen yli.

Sopimus IORP II direktiivin sisällöstä syntyi

EU:n jäsenvaltiot, Euroopan parlamentti ja EU:n komissio ovat päässeet sopimukseen ammatillisia lisäeläkkeitä koskevan IORP II direktiivin sisällöstä. Direktiivin sisältö viimeisteltiin kolmikantaisissa neuvotteluissa kesäkuussa. Lopullinen äänestys Euroopan parlamentissa direktiivin sisällöstä on 12.-15.9.2016, jonka jälkeen Euroopan unionin neuvosto antaa lopullisen hyväksyntänsä direktiivin sisällölle.

Eläkesäätiöyhdistyksen uutena hallituksen jäsenenä aloitti tänä vuonna toimitusjohtaja Petri Tofferi Soneran Eläkesäätiöstä. (Kuva: Markku Aalto)

Eläkesäätiöyhdistyksen hallitus 2016

PUHEENJOHTAJA
Toimitusjohtaja
Harri Lemmetti
Yleisradion Eläkesäätiö

VARAPUHEENJOHTAJA
Toimitusjohtaja
Erkko Ryynänen
OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö

JÄSENET
Toimitusjohtaja
Lars Hellberg
ABB Eläkesäätiö

Toimitusjohtaja
Hannu Hokka
Apteekkien Eläkekassa

Director, Financial Control
Kari Kantola
Orion Oyj

Toimitusjohtaja
Pekka Perälä
Valion Eläkekassa

Kirkkoneuvos
Leena Rantanen
Kirkon eläkerahasto

Toimitusjohtaja
Petteri Santalo
VR Eläkesäätiö

Toimitusjohtaja
Pasi Strömberg
Eläkekassa Verso

Toimitusjohtaja
Petri Tofferi
Soneran Eläkesäätiö

Toimitusjohtaja
Jukka Toropainen
Sandvik Eläkesäätiö

Eläkesäätiöyhdistyksen
syksyn 2016 koulutuksia

Sijoituspäivä 2.11.2016
Sijoituspäivä Ravintola Savoyssa tarjoaa tuoreimman näkemyksen eläkelaitosten sijoitusympäristöön nykyisessä haastavassa markkinatilanteessa.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen kirjanpito- ja tilinpäätöspäivä 1.12.2016
Katajanokan Kasinolla pidettävässä tilaisuudessa käsitellään eläkesäätiöiden ja -kassojen tilinpäätökseen liittyviä kysymyksiä. Lisäksi saadaan katsaus ajankohtaisista eläkesäätiö- ja eläkekassa-asioista.

Eläkesäätiöiden ja -kassojen yhteyshenkilöille lähetetään kutsu ja koulutusohjelma sähköpostitse noin kaksi kuukautta ennen tilaisuuksia.

Eläkesäätiöyhdistys – ESY ry
www.elakesaatioyhdistys.fi

Huolehdithan osaamisestasi **- tervetuloa koulutuksiin!**